

Empirisk materiale:

Læringscenteret, Oslo:

Avgangsprøve i norsk for grunnskolen 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007 og 2008

Utdanningsdirektoratet, Oslo:

Eksamen i norsk 2008 (NOR0017)

Eksamen norsk hovedmål (NOR0214) 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014 og 2015

Eksamen norsk sidemål (NOR0215) 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014 og 2015

Tabell 1: Eksamenstemaene under L97¹

	Individet og nære relasjoner	Samfunnet	Verden og menneskeheten	Åpne oppgaver
2000	Tid Vendepunkt i livet Ungdomsskoletida Hvem er jeg?	Kroppsfiksering Trening	Natur og miljø Tekst til et bilde av et brudepar i krigsruiner i Midtøsten	Skrive tekst til et bilde En time av et døgn år 2050
2001	Hva musikk betyr i livet mitt Den første gangen du gjør eller opplever noe Savn Mærertitt Utfordringen Konflikt i nære relasjoner Å slå opp med kjæresten Kommunikasjonsmåter uten ord Et familieportrett	Forbud mot mobiltelefon Endringer i måten å kommunisere på Reklame Kjøpegalenskap		
2002	Det gode liv Angst og uvisshet En spesiell morgen Skoletid Ta valg og møte utfordringer Sjalu	Dessertgenerasjonen By og land Kjønnsdelte klasser Drittsekk-TV Et opprør	Skrive en tekst til bildet <i>World Wildlife Fund</i> med motivet teknologi i møte med uberørt natur	En god opplevelse
2003	“Det er mer mellom himmel og jord” Mennesker og dyr Tenåringer og foreldre	Doping Kjendiser Røyking	Under samme himmel – om globalisering Skrive en tekst til maleriene <i>Brudeferd i Hardanger</i> av Tidemann og Gude og <i>Brudeferden</i> av Rolf Groven – om miljøforurensing.	Skrive tekst til et bilde
2004	Hva lesing betyr for meg Ungdomstida di Hjemstedet mitt Jeg har en drøm Om å være annerledes Hevn Forholdet mellom tenåringer og foreldre Søsken Om å være gutt eller jente i dag Tanker om innholdet i en skjønnlitterær tekst	Hvordan unge lovbrytere skal gjøre opp for seg Kantine på skolen	Skrive tekst med utgangspunkt i diktene <i>Fattig ynske</i> av Tor Jonson, <i>I natt jag drömde</i> av Cornelius Vreeswijk, <i>Jeg har en drøm</i> (elevtekst) og <i>Ellinors vise</i> av Klaus Hagerup, som alle tematiserer drømmen om en fredeligere verden.	Skrive tekst med utgangspunkt i norske ordtak
2005	En opplevelse som skiller seg ut Å komme styrket ut av motgang Tegneserie du liker Knuter – om konflikter i mellommenneskelige relasjoner Forbildet mitt	Mobil(mis)bruk Historisk hendelse som har gjort inntrykk	Skrive en tekst til diktet <i>1980</i> av Marie Takvam som tematiserer det urettferdige forholdet mellom den rike og fattige delen av verden	Skrive første kapittel av en kriminalroman
2006	Hvem er jeg? Ungdom og foreldre Å konkurrere Meningen med livet “Klassens klovn”	Nærmiljøet	“Det er håpløst og vi gir oss ikke” – om ulike globale utfordringer	Skrive tekst til et fotografi
2007	Skoleavslutningen Min årstid Selvportrett Kjærlighet Å slåss uten å slå	Farer ved å legge ut private bilder og personlige opplysninger på nett	Framtida i mine hender – om ulike muligheter og utfordringer knyttet til den teknologiske utviklingen	Skrive tekst til bilde Skrive en fantasytekst
2008	Å være under press Gruppepress Å la seg påvirke av forbildet sitt Den nye læreren Positive endringer i livet	Reklame		

¹ Tabellen angir de ulike temaene som elevene får velge mellom på hovedmål og sidemål hvert av eksamensårene under L97. Selve oppgaveformuleringene er ikke tatt med her, flere av årene skal elevene dessuten selv formulere “sitt eget skriveprosjekt”.

Tabell 2: Eksamenssjangerne under L97

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Artikkel	X	X		X	X	X			
Debutt/leserinnlegg	X	X	X	X	X	X			X
Essay	X	X	X	X	X				
Kåseri		X	X	X	X				
Tale								X	
Skildring	X		X					X	
Portrett		X						X	
Fortelling	X	X	X	X	X	X		X	X
Novelle	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Eventyr		X					X		
Brev	X								
Scene fra et skuespill		X					X		
Dagbok	X						X		
Åpen: Skriv en tekst	X	X	X	X	X	X	X	X	
Elevens eget skriveprosjekt						X	X	X	

Tabell 3: Oppgaveformuleringene under LK06

Tema	Hovedmål	Sidemål
2009: "Skulle bare være morsom"	<p>1. Hvor går grensen mellom spøk og alvor? På forberedelsesdagen har du lest noen tekster hvor denne problemstillingen kommer fram. Skriv en artikkel eller et kåseri hvor du reflekterer over dette spørsmålet. Argumenter for dine synspunkter og bruk eksempler. Velg tittel selv.</p> <p>2. Humor kan være forskjellig mellom bygd og by, gammel og ung, nord og sør, før og nå, gutt og jente og mellom ulike miljøer. Ta utgangspunkt i en eller flere av kontrastene ovenfor. Skriv en sakpreget tekst om hva din humor blir påvirket av, og hva som gjør den forskjellig fra andres humor. Velg tittel selv.</p> <p>3. Lek med språk og sjanger kan gi leseren morsomme overraskelser og opplevelser. Språk kan også føre til komiske misforståelser. Det kan være en rar dialekt, en bevisst orddelingsfeil, et vridd ordtak, et ord eller komma som mangler. Skriv en artikkel eller kåseri om språk og humor. Velg tittel selv.</p> <p>4. "Pappa hadde ledd av meg da jeg stod og ordnet meg foran speilet i dag tidlig. Han trodde jeg var forelsket. Lite visste han om hvordan det var å føle seg utenfor, bli hvisket om og ledd av." Ta utgangspunkt i det som står over her, og skriv en sakpreget tekst om temaet. Tittel: Å le av er noe helt annet enn å le med.</p> <p>5. Trenger vi egentlig underholdning? Kan underholdning være skadelig? Hva er god underholdning for deg? Skriv en sakpreget tekst der din personlige mening om underholdning kommer fram. Tittel: Min holdning til underholdning</p> <p>6. Noen komikere i Norge gjør narr av alt fra kongehus til utsatte grupper i samfunnet. Skriv en artikkel eller et kåseri der du redegjør for ditt syn på denne type underholdning. Velg tittel selv.</p>	<p>1. Skriv en skjønnlitterær tekst der du skildrer noe du misliker sterkt. Dette kan være deltakelse i et familieselskap, et besøk på rektors kontor, en tannelegtime, en eksamen eller lignende. Få fram humoren i situasjonen. Velg tittel selv.</p> <p>2. Skriv en framtidfortelling eller dramatekst som skal inneholde disse elementene; latter på resept, spesifikk tidsangivelse, en oppfinnelse som kan tenkes produsert en gang i framtida. Velg tittel selv.</p> <p>3. Bare tanken på latter forlenger livet. Skriv en fortelling eller en novelle der hovedpersonen bruker humor eller latter for å takle et problem. Velg tittel selv.</p> <p>4. Noen ganger hender det at latteren kommer på feil tidspunkt. Den kan presse seg fram i situasjoner der det ikke passer seg å le, eller den kan komme som en reaksjon på en tragisk hendelse i stedet for gråt. Skriv en novelle der du skildrer et upassende latterutbrudd. Velg tittel selv.</p> <p>5. Sett fra en annen vinkel kan din hverdag virke temmelig merkelig. Se for deg at enten kjæledyret ditt, en avdød slektning, et utenomjordisk vesen, speilet ditt, mobiltelefonen din eller noe annet er fortelleren i din tekst. Skriv en skjønnlitterær tekst med dette som utgangspunkt. Velg tittel selv.</p> <p>6. En spøk kan føre til noe du ikke hadde sett for deg. Skriv en fortelling eller novelle der en spøk får uventede konsekvenser. Du skal starte midt i handlingen (in medias res). Tittel: Skulle bare være morsom.</p>
2010 "Liv"	<p>1. Velg en tidsepoke, en verden eller en kultur, og skriv en fortelling som handler om det å leve der. Lag tittel selv.</p> <p>2. Skriv en skjønnlitterær tekst der du får fram at en hobby eller en fritidsaktivitet kan gi gode opplevelser. Lag tittel selv.</p>	<p>1. Med datamaskiner og mobiltelefoner kan vi være pålogget og tilgjengelige hele tiden. Hva har dette å si for det livet vi lever? Skriv en sakpreget tekst. Lag tittel selv.</p> <p>2. "Lykke kan ikke kjøpes for penger", heter det. Ta utgangspunkt i påstanden og skriv en artikkel eller et leserinnlegg. Lag tittel selv.</p>

	<p>3. Naturopplevelser kan være både gode og ubehagelige. Skriv en skjønnlitterær tekst der en naturopplevelse gjør inntrykk på hovedpersonen. Lag tittel selv.</p> <p>4. Skriv en skjønnlitterær tekst om et vendepunkt i livet. Lag tittel selv.</p> <p>5. Foreningen <i>Sikker trafikk</i> har lyst ut en novellekonkurranse. Vinnernovellen skal inngå i den neste kampanjen for bruk av bilbelte. Skriv novellen. Lag tittel selv.</p> <p>6. La deg inspirere av bildet og skriv en skjønnlitterær tekst om de mulighetene livet gir. Lag tittel selv.</p>	<p>3. "Hvorfor er mennesket egentlig til, og hva skal det her nede på jorden?" skrev den norske forfatteren Gabriel Scott. La deg inspirere av sitatet og skriv en sakpreget tekst der du får fram dine tanker om meningen med livet. Lag tittel selv.</p> <p>4. Skriv en sakpreget tekst om hva menneskers livsførsel kan ha å si for livet på jorda. Lag tittel selv.</p> <p>5. En del av oss søker mer spenning i livet enn andre. Skriv et leserinnlegg eller kåseri der du får fram dine tanker om dette. Lag tittel selv.</p>
2011 "ORD, ord, ord"	<p>1. Ord kan både glede og såre. Noen ord kan man huske lenge etter at de glipp ut av munnen eller krøp inn i øret. Kanskje de varmet, irriterte eller såret? Kanskje de gjorde noen stolt? Kanskje noen angret seg? De satte spor. Skriv en fortelling eller en novelle om ord som satte spor hos hovedpersonen. Lag en passende tittel.</p> <p>2. Skriv en skjønnlitterær tekst der hovedpersonen opplever hvordan det er å ikke kunne uttrykke meningene sine. Lag en passende tittel.</p> <p>3. Det finnes mange måter å kommunisere på. Å kommunisere uten ord kan ha sterkere virkning enn å kommunisere med ord. Skriv en skjønnlitterær tekst der dette er tema. Lag en passende tittel.</p> <p>4. Språket vårt endres med tiden. Blant annet har roller og miljø betydning for hvilke ord vi velger å bruke. Skriv en novelle eller første akt i et skuespill der hovedpersonen strever med språket sitt. Lag en passende tittel.</p> <p>5. I Ibsens <i>Et dukkehjem</i> kaller Helmer sin kone for <i>lerkefugl</i> og <i>ekorn</i>. Ord kan undertrykke ved å ta fra en person respekt og verdighet. Utsagn som "Lille venn, nå vet du ikke helt hva du snakker om", er et annet eksempel på hersketeknikk. Skriv en skjønnlitterær tekst der hovedpersonen opplever hvordan ord kan brukes som maktmiddel for å undertrykke. Lag en passende tittel.</p>	<p>1. Ofte kan det være vanskelig å være den som sier ifra når noe er galt. Det krever mot og styrke, og man frykter kanskje konsekvensene. Likevel er det viktig at noen tar på seg dette ansvaret. Skriv en sakprega tekst om ulike sider ved det å si ifra når noe er galt. Lag en passende tittel.</p> <p>2. Ytringsfrihet er ingen selvfølge. Skriv en artikkel eller et kåseri der du får fram hvor viktig det er å kunne uttrykke egne meninger. Lag en passende tittel.</p> <p>3. Skriv en sakprega tekst om hva språket har å si for identitet og selvfølelse hos oss mennesker. Lag en passende tittel.</p> <p>4. I teksten "Ta eit ord og la det vandre" blir det sagt at ingenting er mer irriterende enn å diskutere med noen som ikke kan diskutere. Skriv en sakprega tekst der du drøfter eller reflekterer over forskjellen mellom en god og en dårlig diskusjon. Lag en passende tittel.</p> <p>5. Bruken av sms og sosiale medier har tatt over for brevskrivning og samtaler. Noen mener dette vil påvirke vår evne til å uttrykke oss på "korrekt norsk". Skriv et kåseri der du reflekterer over hvordan det norske språket kan utvikle seg i framtida. Lag en passende tittel.</p>
2012 "Løgn og sannhet"	<p>1. <i>Alt eg seier er sant, De andres sannhet</i> og <i>Medias makt</i> i forberedelsesdelen er eksempler på tekster som handler om hvordan media presenterer «sannheten». Skriv en sakprega tekst om hvilken makt media har i forhold til hva som er løgn og sannhet. Oppgi sjanger og lag en passende tittel.</p> <p>2. I diktet <i>Ti bud til en ung mann som vil frem i verden</i> i forberedelsesdelen blir det påstått at du kan komme deg lettere fram i verden ved å lyve. Skriv et kåseri der du reflekterer over sannheten i Jens Bjørneboes <i>Ti bud til en ung mann som vil frem i verden</i>. Lag en passende tittel.</p> <p>3. I teksten <i>Joda, du lyver litt du også!</i> i forberedelsesdelen, hevder Svein Magnussen at "Noen ganger kan en hvit løgn gjøre situasjoner enklere og bedre for andre. Vi må jo ikke på død og liv hamre inn alle svakheter og mangler folk har, og få fram nøyaktig hva vi mener hele tiden". Skriv en sakprega tekst hvor du tar stilling til påstanden og argumenterer for ditt syn. Ta gjerne utgangspunkt i egne erfaringer og opplevelser når du svarer på oppgaven. Oppgi sjanger og lag en passende tittel.</p> <p>4. At enkelte barn er mer talentfulle enn andre, at multitasking er hjernetrim og at bilder aldri lyver, er eksempler på vedtatte sannheter. Skriv en sakprega tekst</p>	<p>1. Ta utgangspunkt i novellen <i>Fantomtegn</i> i forberedelsesdelen og skriv en skjønnlitterær tekst der historien fortelles fra konas synsvinkel. Oppgi sjanger og lag en passende tittel.</p> <p>2. Skriv en novelle der en konspirasjonsteori er viktig for hovedpersonen. Vendepunktet skal handle om at hovedpersonen innser at han har tatt feil. Lag en passende tittel.</p> <p>3. I <i>Den tretjende fortellingen</i> og <i>Natt på Frognerbadet</i> i forberedelsesdelen fortelles det løgner for å dekke over sannheten. Skriv en skjønnlitterær tekst der noen forsøker å holde en brutal sannhet skjult. Oppgi sjanger og lag en passende tittel.</p> <p>4. I <i>Peer Gynt, Saras nøkler</i> og <i>Fasader og løgn</i> i forberedelsesdelen leser vi om mennesker som velger å dikte opp en virkelighet de ønsker å leve i. Skriv en skjønnlitterær tekst der hovedpersonen lever bak en fasade av løgn. Oppgi sjanger og lag en passende tittel.</p> <p>5. Skriv en novelle eller dramatekst der et bilde som lyver, spiller en avgjørende rolle. Det kan være et manipulert bilde eller et bilde som er tatt ut av sin sammenheng, og som får en helt annen mening. Oppgi sjanger og lag en passende tittel.</p> <p>6. I forberedelsesdelen oppfordrer Erik og Kriss til ærlighet i <i>Si det som det er</i>. Dette rådet er en motsetning til teksten <i>Joda, du</i></p>

	<p>der du reflekterer over hvordan vedtatte sannheter påvirker holdningene våre. Oppgi sjanger og lag en passende tittel.</p> <p>5. <i>Hjalmar, Saras nøkkel og Fasader og løgn</i> i forberedelsesdelen er eksempler på tekster som handler om hvilken sannhet vi forteller oss selv. Forteller vi vår egen historie slik vi ønsker at den skal være, kalles dette en livsløgn. Skriv en sakprega tekst hvor du reflekterer over hvorfor mennesker kan ha behov for å lage seg en livsløgn. Oppgi sjanger og lag en passende tittel.</p>	<p><i>lyver litt du også!</i> Skriv en skjønnlitterær tekst hvor vendepunktet kommer når hovedpersonen endelig sier det som det er. Oppgi sjanger og lag en passende tittel.</p>
<p>2013 "Helt helt?"</p>	<p>1. I tekstene <i>Suarez slår tilbake mot kritikken</i> og <i>Om hundre år er allting glemt</i> kan du lese om helter som har usympatiske trekk. Bringsværd skriver: "Etter min mening er det viktig å velge seg helter som er Virkelige Helter, og ikke bare banditter og brøleaper." Skriv en sakprega tekst der du tar stilling til Bringsværd påstand og reflekterer over årsakene til at vi dyrker helter som har usympatiske trekk. Lag en passende overskrift.</p> <p>2. I forberedelsesmateriellet kan du lese om mange historiske helter. I våre dager vil mange påstå at de gamle bragdene hører fortida til. Skriv et kåseri om framtidens helter. Hvilke heltebragder må de utføre sett opp imot heltebragdene fortidas helter utførte? Lag en passende overskrift.</p> <p>3. I diktet <i>Til Kongen</i> kan du lese om hvordan Arnulf Øverland hyller kong Haakon som en nasjonal helt: "Du hørte ingen klasse/men hele folket til!" Skriv en sakprega tekst der du reflekterer over hvilken rolle nasjonale helter spiller i dag. Gi eksempler på slike helter, og beskriv egenskapene som gir heltestatus. Lag en passende overskrift.</p> <p>4. I teksten <i>Vakker og ventande</i> blir det hevdet at jenter fremdeles blir lært opp til at "ein perfekt utsjånad er det viktigaste dei kan og bør prestere i livet". Skriv en sakprega tekst der du tar stilling til påstanden og drøfter om det er forskjeller mellom kvinnelige og mannlige helter. Lag en passende overskrift.</p> <p>5. I <i>Salomonsens konversationsleksikon</i> fra 1915 defineres en helt slik: "Ved en Helt forstaa man den, der med ophøiet Energi og Mod sætter sit Liv ind i Kampen for en stor Sag (..) der kommer Menneskeheten til gode." Skriv en artikkel der du reflekterer over helter før og nå i lys av denne definisjonen. Bruk minst to kilder i argumentasjonen din. Lag en passende overskrift.</p> <p>6. I <i>Folkets helter</i> kan du lese at mange ikke har helter i dag. (Teksten er vedlagt.) Skriv en sakprega tekst der du reflekterer over ulike helteplasseringer på 10 på topp-lista, i hvilken grad trenger vi helter, og hva skal til for at noen skal være helt for deg. Lag en passende overskrift.</p>	<p>1. Leif i novella <i>Ørneredet</i> og Maximilian Kolbe har ulike historier, men begge mister livet. Aung San Suu Kyi og Julian Assange har på hver sin måte ofra store deler av livene sine for demokratiet. Skriv en skjønnlitterær tekst der helten har ofra mye for det han/hun tror på. Lag en passende overskrift.</p> <p>2. Superhelter som Batman, Superman og Spiderman eldes i utgangspunktet ikke. Skriv en skjønnlitterær tekst der en superhelt har blitt 70 år. Teksten må fokusere på kontrastene mellom superheltlivet og livet som gammel.</p> <p>3. I novella <i>Soldaten som ikke skjøt</i> blir soldaten helt ved å ofre seg selv. Dina i <i>Skammarens dotter</i> blir helt på grunn av sine overnaturlige evner. Andre blir helter ved en tilfældighet eller mot sin vilje. Skriv en skjønnlitterær tekst om en helt eller ei heltinne som opplever helte dyrking, men selv mener det er ufortjent og ikke ønsker heltestatus. Lag en passende overskrift.</p> <p>4. I juli 1969 landet Apollo 11 på månen, og Neil Armstrong og Edwin "Buzz" Aldrin var de første menneskene som gikk på månens overflate. I 21,5 time oppholdt Collins seg alene i hovedfartøyet som gikk i bane rundt månen. Ta utgangspunkt i at Aldrin, Collins og Armstrong selv skulle bestemme hvem som skulle ta de første stegene på månen, og hvem som skulle bli igjen i hovedfartøyet. Skriv ei novelle eller et utdrag fra et skuespill fra timene før og under månelandinga. Du trenger ikke å holde deg til historiske fakta. Lag en passende overskrift.</p> <p>5. I Odd Nordstogas sang <i>Ein farfar i livet</i> møter vi et barn og en farfar. (Teksten er vedlagt.) Skriv ei novelle fra barnets synsvinkel. Lag en passende overskrift.</p> <p>6. Etter ekspedisjoner er det som oftest en person som blir husket som helt, for eksempel Amundsen i Kappløpet om Sydpolen, mens det kanskje står en hel gruppe bak heltegjeringen. Skriv en skjønnlitterær tekst om en heltegjering der helten er avhengig av flere medhjelpere, men selv ikke er hovedpersonen.</p> <p>7. Askeladden var en fattig husmannsgutt og den yngste av tre brødre. De to eldste brødrene mente han var dum og feig, men til slutt viste det seg at Askeladden var både den modigste og den klokeste av de tre. Skriv en skjønnlitterær tekst der en moderne askeladd er hovedpersonen. Lag en passende overskrift.</p>
<p>2014 "Ein smak av Noreg"</p>	<p>Del A har én obligatorisk oppgave, A1. Du skal bruke vedlegg 1: reklame for Freia Kvikk Lunsj og vedlegg 2: tre strofer fra <i>Ja, vi elsker</i> når du svarer på oppgaven i A1.</p> <p>Oppgave A1: Skolen din skal ha et arrangement i forbindelse med grunnlovsjubileet. Klassen din skal bidra med ulike innslag til temaet "En smak av Norge". Skriv en sammenhengende tekst der du sammenlikner hvordan naturen blir framstilt i reklamen for Freia Kvikk Lunsj og i nasjonalsangen <i>Ja, vi elsker</i>. Hvorfor tror du naturen er så viktig for nasjonalfølelsen, for det å være norsk? Begrunn synspunktene dine.</p> <p>Del B har fire oppgaver; du skal velge én av oppgavene.</p>	<p>Del A har to oppgaver, og du skal svare på både A1 og A2. Du skal bruke første strofe og refrenget i sangen <i>Sommerfuggel i vinterland</i> (vedlegg 1) når du svarer på oppgave A1 og A2.</p> <p>Oppgave 1A: Bruk utdraget fra sangen <i>Sommerfuggel i vinterland</i> og skriv en tekst der du forklarer medelevene dine noen språklige forskjeller som du finner i de tre versjonene. Bruk faglige begreper og kunnskap om bokmål, nynorsk og dialekt. Vis til eksempler fra de tre versjonene av strofen.</p> <p>A2: Fortell historien i sangutdraget ut fra morens, barnets eller fortellerens synsvinkel, og dikt eventuelt videre. Du skal bruke både tankereferat, skildring og replikker i teksten din.</p> <p>Del B har oppgaver til valg. Du skal svare på én av oppgavene.</p>

	<p>Oppgave B1: I teksten <i>Dette ønsker kjendisene seg til jul</i> i forberedelsesmaterialet sier Arve Tellefsen: “Jeg ønsker meg ingen ting til jul. I likhet med folk flest i Norge, har jeg det jeg trenger”. Teksten Rocky handler om hvor mye penger nordmenn har. Samtidig viser teksten <i>Ting vi liker med dette samfunnet</i> at det kanskje ikke er materielle verdier vi synes er viktigst. Hva vil det si å ha det man trenger? Skriv en tekst til et blad eller et nettmagasin der tittelen skal være <i>Det gode liv i Norge</i>. Teksten skal ha som formål å underholde leseren. (Tidligere har du kanskje blitt spurt om å skrive fortelling, novelle, kåseri eller andre mer kreative, sakpregede tekster. Oppgaven åpner opp for flere typer tekster. Det viktige er at du svarer på det oppgaven spør om.)</p> <p>Oppgave B2: Tekstene <i>Hva er typisk norsk for deg?</i> og <i>I Norge triller de gjerne barnevogn</i> i forberedelsesmaterialet handler om mennesker som har flyttet til Norge, og hvordan de har opplevd det norske samfunnet. Læreboken <i>En smak av Norge</i> skal publiseres på nett og trenger nye tekster. Du skal sende inn et bidrag. Skriv en tekst der en som er ny i Norge forteller om og reflekterer over noen av erfaringene sine i møte med det norske samfunnet. Lag en overskrift som passer til bidraget ditt. (Tidligere har du kanskje blitt spurt om å skrive fortelling, novelle, artikkel eller kåseri. Oppgaven åpner opp for flere typer tekster. Det viktige er at du svarer på det oppgaven spør om.)</p> <p>Oppgave B3: Teksten <i>Liket</i> av Tor Jonsson handler om “bygdedyret”: Et lokalsamfunn latterliggjør og fryser ut en ung gutt fordi han skiller seg ut. “Bygdedyret” kan vise seg på mange ulike måter, som fordommer, rykter, intoleranse, misunnelse og flokkmentalitet. “Bygdedyret” kan oppleves på sosiale medier, i skolehverdagen, i lokalsamfunnet, i storsamfunnet eller andre steder. Skriv en tekst som skal brukes i forbindelse med en holdningskampanje på skolen din. Budskapet skal være at vi må stå sammen i kampen mot “bygdedyret”. Teksten din skal skape engasjement hos tilhøreren eller leseren. Lag en overskrift som passer til budskapet ditt. (Tidligere har du kanskje blitt spurt om å skrive fortelling, novelle, innlegg, artikkel eller kåseri. Oppgaven åpner opp for flere typer tekster. Det viktige er at du svarer på det oppgaven spør om.)</p> <p>B4: Tekstene under overskriften <i>Bismaken av Norge</i> i forberedelsesmaterialet viser negative sider ved det norske samfunnet: barnearbeid, menneskehandel, korrupsjon og utnyttelse av billig arbeidskraft. Bruk ett av temaene som er nevnt under overskriften <i>Bismaken av Norge</i> og skriv en tekst der du forteller om to personer som har svært ulike liv. Teksten skal få fram kontrastene i hverdagene til de to. Lag en overskrift som peker på kontrastene. (Tidligere har du kanskje blitt spurt om å skrive fortelling, novelle, dramatekst, romanutdrag, artikkel eller andre skjønnlitterære eller sakpregede tekster. Oppgaven åpner opp for flere typer tekster. Det viktige er at du svarer på det oppgaven spør om.)</p>	<p>B1: Teksten <i>Ja til nynorsk</i> i forberedelsesmaterialet handler om sidemålsopplæringen i skolen. Kunnskapsministeren er på besøk på skolen din for å høre hva elevene mener om sidemålsopplæringen. Du har fått i oppgave å være representant for elevrådet. Gjør rede for og argumenter for elevrådets syn på sidemålsopplæringen i skolen i dag. I teksten din skal du bruke erfaringer fra egen skolehverdag, og i argumentasjonen skal du vise at du har kunnskap om hvorfor nynorsk og bokmål er sidestilte skriftspråk i Norge. Lag en overskrift som passer til argumentasjonen din. (Tidligere har du kanskje blitt spurt om å skrive leserinnlegg eller artikkel. Oppgaven åpner opp for flere typer tekster. Det viktige er at du svarer på det oppgaven spør om.)</p> <p>B2: I teksten <i>Ting vi liker ved dette samfunnet</i> i forberedelsesmaterialet skriver Are Kalvø at en fin ting ved Norge er “at alle har same moglegheit til å lykkast, ta utdanning og bli det ein vil, uavhengig av kjønn, økonomi og bakgrunn». Tekstene <i>Menneskehandel i Norge</i> og <i>Tjener 36 kroner timen og må vaske seg på McDonald’s</i> viser en annen norsk hverdag. Skriv en tekst der du får fram ditt syn på om alle har like muligheter for å lykkes, ta utdanning og bli det en vil i Norge. Begrunn synspunktene dine og bruk eksempler. Teksten skal kunne publiseres på nett eller i en avis og være rettet mot ungdom eller voksne. Lag en overskrift der din holdning kommer fram. (Tidligere har du kanskje blitt bedt om å skrive innlegg, artikkel eller mer kreative tekster som kåseri eller skjønnlitterære tekster. Det viktige er at du svarer på det oppgaven spør om.)</p> <p>B3: Teksten <i>Stormblåst</i> av Dimmu Borgir er en hyllest til den norske naturen og mytologien. Teksten kan skape en mytisk og mystisk stemning hos leseren. En slik stemning finner vi også i tittelbildet til eksamen, <i>Nøkken</i>. NRK har utlyst en skrivekonkurranse der overnaturlige vesener og norsk natur skal være en del av handlingen. Du skal delta med en tekst som viser at du kan bygge opp spenning og skape stemning. Lag en overskrift som skaper forventning til innholdet i teksten din. (Tidligere har du kanskje blitt spurt om å skrive fortelling, novelle, dramatekst eller romanutdrag. Oppgaven åpner for flere typer tekster. Det viktige er at du svarer på det oppgaven spør om.)</p>
2015 “Sult”	<p>Del A har to oppgaver. Du skal svare på både oppgave A1 og A2. Du må bruke vedlegget på side 9 for å svare på oppgave A1.</p> <p>Oppgave A1: Studer vedlegget, bloggen på side 9. Sara er ny blogger og ønsker råd om hva hun bør gjøre for at bloggen hennes skal bli bedre. Skriv en sammenhengende tekst der du gir henne respons på</p> <ul style="list-style-type: none"> • hvordan de estetiske virkemidlene (for eksempel layout, valg av bilder, skrifttype og farger) fungerer i bloggen hennes 	<p>Del A har én oppgave, og denne er obligatorisk. Du skal bruke vedlegg 1 og 2 når du svarer på oppgaven. Du finner vedleggene på bokmål på side 9, nynorsk på side 8.</p> <p>A1: Bruk vedleggene på side 9. Både leserinnlegget <i>Vindmøllepark i vårt sommerbeite ved Kalvatnet</i> og diktet som starter med <i>Hvis jeg ikke visste</i>, er skrevet ut fra et samisk miljø. Gi eksempler på hvordan samiske samfunnsforhold, verdier og tenkemåter blir fremstilt i de to tekstene. Formuler svaret ditt som en sammenhengende tekst.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • om språket er godt og passer til det hun skriver om i bloggen • om det er tatt hensyn til personvern og kildehenvisninger <p>A2: I forberedelsesmaterialet har du lest to veldig korte tekster (twitternoveller) av Frode Grytten. Twitternoveller forteller en historie ved å bruke maksimalt 140 tegn. Skriv en svært kort tekst som forteller en historie. Temaet skal være «sult», i konkret eller overført betydning.</p> <p>Del B har tre oppgaver. Du skal svare på én av oppgavene.</p> <p>B1: Mange unge i dag forbinder det å lykkes i dag med å bli kjent i media. <i>Vise for gjerne jinter</i> beskriver enkle gleder i livet. Liverpool-manager Brendan Rodgers peker på at kjendisstatus og høy lønn kan få deg til å miste sulten på suksess. Du er ofte innom et nettsted der det er mange oppslag om kjendiser og suksess. Du skal skrive et innlegg der formålet er å få de som leser eller besøker siden til å reflektere over hva det vil si å lykkes i livet. Lag en overskrift som passer til teksten din.</p> <p>B2: I forberedelsesmaterialet har du lest om det å være mett, på ulike måter, i ulike sammenhenger. Du har blitt bedt om å lage et innslag til avslutningsfesten for 10. trinn, der foreldre og lærere er til stede. Skriv en tekst som handler om å være stappmett, i en eller flere betydninger av ordet. Lag en overskrift som fenger.</p> <p>B3: Høsten 2015 er det 125 år siden Hamsun skrev romanen <i>Sult</i>. I denne anledningen skal Hamsun forlag gi ut en tekstsamling med tittelen <i>Sult 2015</i>. Forlaget har utlyst en skrivekonkurranse og vil publisere de beste tekstene som kommer inn. Skriv ditt bidrag til konkurransen. Velg selv hva slags type tekst du vil skrive, og lag en tittel som passer til bidraget ditt.</p>	<p>Del B har fire oppgaver. Du skal svare på én av oppgavene.</p> <p>B1: I forberedelsesmaterialet har du lest om og sett bilder av mennesker som kjemper for noe de tror på, eller noe de ønsker å oppnå. De er "sultne". Malala, Ghandi og Sirkus-Eliassen er eksempler på dette. Du skal skrive en tekst med tittelen "Min kamp". I teksten skal du fortelle om og skildre noe av den kampen hovedpersonen kjemper. Teksten skal få fram tankene til hovedpersonen, og det må komme fram at hun/han er sulten på noe, har en sterk tro, en overbevisning eller en sterk indre drivkraft. Teksten skal publiseres på nettsiden "Innsats nytter".</p> <p>B2: Hva ønsker du å oppnå, hva vil du bli husket for, og hvilken rolle spiller "sult" i valgene dine? Skriv en reflekterende tekst der formålet er at du selv skal bli bevisst på valgene du tar, og hvilken betydning valgene dine kan få for fremtiden din. Lag en overskrift som passer til teksten din.</p> <p>B3: <i>Metthetens nådegave</i>, <i>Skolesekken taper mot designervesker</i>, <i>Lunch</i> og <i>Nokpunktet</i> er tekster som peker på ulike sider ved det å oppfylle egne behov og egne ønsker. Hva skjer om mange ungdommer fortsetter i et spor der "meg selv, mitt og mine behov" står i sentrum – hvordan vil samfunnet da bli? Skriv en argumenterende tekst til Si;D, debattsiden for ungdom i Aftenposten. Du skal referere eller sitere fra én eller flere tekster du har lest. Lag en overskrift som fenger leserne av avissiden.</p> <p>B4: Klassen din har arbeidet med "sult" som fordypningsemne i flere fag. Som avslutning på fordypningsperioden skal dere i norsk lage en tekstsamling som dere skal dele. Du skal skrive en tekst med utgangspunkt i bildet til venstre (hentet fra forberedelsesmaterialet). I teksten skal møtet mellom to av personene i køen få fram ulike årsaker til at de står der, og at verden kan oppleves som urettferdig. Du velger selv hva slags type tekst du skal skrive. Lag en tittel som passer til teksten din.</p>
---	---

